

FÜGGŐSÉGEKTŐL FÜGGETLENÜL

*A DROGPREVENCIO FONTOSSAGA ES
JELENTOSEGE A GYERMEKVEDELMI
GONDOSKODASBAN ELO GYERMEKEK
ES FIATALOK VONATKOZASABAN*

SZÉCHENYI 2020



MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A DROGPOLITIKA RÖVID TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉSE

- Az Egyesült Államokban az 1914-es Harrison féle drogtörvény volt az első, amely az ópiumkereskedelmet és a fogyasztást is tiltotta.
- 1992-ben aláírásra került a Maastrichti szerződés, amely az Európai Unió alapdokumentuma, és ebben is helyet kapott a kábítószer- probléma elleni összefogást sürgető tétel.
- 1993-ban az Európai Tanács létrehozta az Európai Kábítószer-és Kábítószer-függőséget Megfigyelő Központot (EMCDDA), mely 1995-ben kezdte meg munkáját.
- 1999-ben az Európai Bizottság elfogadta az EU egységes 2000-2004 közötti időszakra szóló akciótervét.
- 2004-ben az Európa Tanács a 2005-2012 közötti időszakra vonatkozó új drogstratégiát fogadott el, melyben először kapott szerepet a prevenció kérdésköre

A DROGPOLITIKA RÖVID TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉSE

- 2004-ben az Európa Tanács prevenciós célkitűzései
 - Közös fellépés a kábítószerfogyasztással kapcsolatos egészségkárosodás csökkentése érdekében, beleértve a tájékoztatást és a megelőzést is.
 - A megelőző programok hozzájárásának és hatékonyságának fokozása
 - A pszichoaktív anyagok használatának következményeinek fokozott tudatosítása
 - A megelőző intézkedéseknek ki kell terjednie a korai kockázati tényezőkre, a felderítésre, a célzott megelőzésre és a családi/közösségi alapú megközelítésre

A DROGPOLITIKA RÖVID TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉSE

- 2013-ban készült el az Európai Unió legújabb [drogstratégiája](#), amelyben 2020-ig fogalmazott meg hosszú távú célkitűzéseket.
- Az új akcióterv követi a drogstratégia felosztását, 5 pillérből áll:
- Keresletcsökkentés (megelőzés, kezelés, ártalomcsökkentés)
- Kínálatcsökkentés (büntető-igazságszolgáltatás, büntetésvégrehajtást, stb.)
- Koordináció (a tagállamok és az európai intézmények munkájának összehangolása)
- Nemzetközi együttműködés (az EU közös fellépése az EU-n kívül, például a drogtermelői országok kormányaival való együttműködés)
- Tájékoztatás, kutatás, monitoring és értékelés (a drogfogyasztással, drogpiaccal kapcsolatos trendek nyomon követése, a politikák hatásvizsgálata)

A „NEMZETI STRATÉGIA A KÁBÍTÓSZER-PROBLÉMA VISSZASZORÍTÁSÁRA” CÍMŰ DOKUMENTUM CÉLJAI ÉS PRIORITÁSAI (2013-2020)

- a szociális és társadalmi biztonság növelése
- A társadalom és annak tagjai erőfeszítéseket tesznek a védelmező környezet kialakítása érdekében
- Magas szintű és célcsoport-orientált egészségfejlesztési-drogmegelőzési programok biztosítása
- A közösségi szintű együttműködések fejlesztése, a közösség érzékenyítése és bevonása a drogprobléma kezelésébe
- A társadalom váljon érzékennyé a drogkérdések hatékony kezelése iránt, a helyi közösségek pedig növeljék problémamegoldó készségüket a kábítószer-probléma visszaszorításában (közösség, együttműködés)

A „NEMZETI STRATÉGIA A KÁBÍTÓSZER-PROBLÉMA VISSZASZORÍTÁSÁRA” CÍMŰ DOKUMENTUM CÉLJAI ÉS PRIORITÁSAI (2013-2020)

- A droghasználat megelőzése egy proaktív, többirányú, közösségi alapon szerveződő tevékenység, melynek célja az egyének, a családok és a helyi közösségek alkalmassá tétele az életesemények nyomán keletkező kihívásokkal való megküzdésben
- Az egészséghez, az egészséget támogató környezethez való jog elve
- Emberi jogok, emberi méltóság, egyenlő ellátás elve
- az emberi méltóságot, a testi, lelki, és szociális jól-létet illetve az alkotóképességet kiemelt fontosságának hangsúlyozása.
- A prevenciós folyamat olyan körülmények létrejöttét támogatja, melyek eredményeképpen az érintettek testi, lelki, fizikai jólléte fokozódik, számukra egy biztonságos, egészséges életvitel gyakorlása válik lehetővé.
- A kockázatok csökkentése

A „NEMZETI STRATÉGIA A KÁBÍTÓSZER-PROBLÉMA VISSZASZORÍTÁSÁRA” CÍMŰ DOKUMENTUM CÉLJAI ÉS PRIORITÁSAI (2013-2020)

- Legális és illegális droghasználat ártalmainak, valamint kockázatainak és kárainak csökkentése
- Esélyt teremteni arra, hogy a fiatalok képessé válhassanak egy produktív életstílus kialakítására és a drogok visszautasítására (megelőzés)
- A legális és/vagy illegális szerhasználat kialakulásának megelőzése során olyan alternatívák nyújtására van szükség, melyek révén a pszichoaktív szerhasználat nem minősül vonzó életstílusnak
- A vulnerabilitás, kockázatértékelés és -kezelés (kockázaticsoport-orientált megközelítés, mely a sebezhetőségre, a populációs veszélyeztetettségre és kockázatokra teszi a hangsúlyt)
- Kockázati csoportok, veszélyeztető állapotok esetén speciális prevenciós programok kidolgozása

A „NEMZETI STRATÉGIA A KÁBÍTÓSZER-PROBLÉMA VISSZASZORÍTÁSÁRA” CÍMŰ DOKUMENTUM CÉLJAI ÉS PRIORITÁSAI (2013-2020)

- Az egészségfejlesztő, drogprevenációs egységeket tartalmazó programok fedjék le a magyar ifjúság minél szélesebb körét.
- Fokozódjék a fiatalok drogokkal és a használat következményeivel kapcsolatos tudása, a drogokkal kapcsolatos negatív (elutasító) attitűdje
- A protektív faktorok alkalmazása
- Az egyenlő esélyek megteremtése-társadalmi kirekesztődés következményeinek megelőzése érdekében

A „NEMZETI STRATÉGIA A KÁBÍTÓSZER-PROBLÉMA VISSZASZORÍTÁSÁRA” CÍMŰ DOKUMENTUM CÉLJAI ÉS PRIORITÁSAI (2013-2020)

- A nehezen kezelhető, de még nem bűnelkövető gyermekek, fiatalok speciális nevelési, foglalkoztatási vagy sajátos készségfejlesztési programjai
- Pedagógiai és más szakmai tevékenység, amely a gyermekekben és a fiatalokban tudatosítja a környezeti, a természeti értékek és a kulturális örökség tiszteletét és megbecsülését.
- Kortárs-segítő programok- a fiatalok vegyenek részt társaik integrációs gondjainak megoldásában. Terjeszteni kell a legeredményesebb gyakorlatot

A „NEMZETI STRATÉGIA A KÁBÍTÓSZER-PROBLÉMA VISSZASZORÍTÁSÁRA” CÍMŰ DOKUMENTUM FŐ VÍVMÁNYA-KEF

- A stratégia fő vívmánya, hogy létrehozták a **Kábítószerügyi Egyeztető Fórumokat (KEF)**, mely bizottságokban képviseltetik magukat az állami, önkormányzati, civil és egyházi szervezetek képviselői.
- Feladataik: összegyűjtik a helyi szinten jelentkező drogproblémával kapcsolatos információkat, meghatározzák a legfontosabb rizikócsoportokat, megállapítják a közösségi prevenció célkitűzéseit, a terápia lehetőségeit.
- Évenként tervet készítenek a helyi feladatokról- összhangban a Nemzeti Stratégia célkitűzéseivel-, majd év végén beszámolót készítenek az elvégzett munkáról.
- A beszámolót a helyi közösségek tagjaival megismertetik és elküldik a Kábítószerügyi Koordinációs Bizottságnak, az országjelentés elkészítése céljából.

A DROGPOLITIKA RÖVID TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉSE-MAGYARORSZÁG

- A Magyar Köztársaság Kormánya 2000-ben tárgyalta meg első ízben a kábítószer-probléma visszaszorítása érdekében készített nemzeti stratégiai programot.
 - Fő célokként említi:
 - A társadalom váljon érzékenyebbé a drogkérdés hatékony kezelése iránt, a helyi közösségek pedig növeljék a problémamegoldó képességüket a kábítószer-probléma visszaszorításában (közösség, együttműködés)
 - Esélyt teremteni arra, hogy a fiatalok képessé válhassanak egy produktív életstílus kialakítására és a drogok visszautasítására (megelőzés)
 - Segíteni a drogokkal kapcsolatba került és a drogproblémákkal küzdő egyéneket és családokat (szociális munka, gyógyítás, rehabilitáció)
 - Csökkenteni a drogokhoz való hozzáférés lehetőségét (kínálatcsökkentés) (ISM, 2001.42)

A PREVENCIÓ

- **A prevenció fogalma:** megelőzést jelent, azon lépések, melyek minimalizálják illetve kiküszöbölik azokat a társadalmi, pszichológiai és szociális feltételeket, melyek érzelmi, fizikai betegségeket, vagy társadalmi- gazdasági problémákat okoznak vagy hozzájárulnak ezek kialakulásához.

A PREVENCIÓ KLASSZIKUS HÁRMAS FELOSZTÁSA

- A prevenciót, és ezzel együtt a drogprevenciót Caplan nyomán (1963) a következő három kategóriába sorolták:
- Elsődleges prevenció: azoknak szól, akik még nem próbálták ki a kábítószereket.
- Másodlagos prevenció: a résztvevőknek vannak tapasztalataik a drog terén.
- Harmadlagos prevenció: a rendszeres fogyasztók, a függők és a „gyógyult” szerhasználók kezelése.

PREVENCIÓ- ÚJABB FELOSZTÁS

- **Az újabb szemlélet szerint a prevenció három kategóriába csoportosítható:**
- Általános prevenció: nem differenciál célcsoportok szerint, egy nagy csoport van, ami maga a célcsoport.
- Célzott prevenció: a célcsoport kiválasztása a teljes populációból, például veszélyeztetettségük alapján.
- Javallott vagy indikált prevenció: már célcsoporton belül is differenciál, többszörös kockázati tényezőket céloz meg.

EMCDDA ÁLTAL IS HASZNÁLT FELOSZTÁS

A Nemzeti Kábítószer Adatgyűjtő és Kapcsolattartó Központ az EMCDDA (A Kábítószer és Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja) által is használt felosztás

- **általános (universal) prevenció**
- **célzott prevenció (selective)**
- **javallott prevenció (indicated)**

ÁLTALÁNOS (UNIVERSAL) PREVENCIÓ

- Az **általános (universal) prevenció** kategóriájába tartozó stratégiák a populáció egészét szólítják meg, ami lehet az egész nemzet, a helyi közösség, vagy az iskolás populáció.
- A prevenciós beavatkozás minden előzetes szűrés nélkül kívánja ellátni a személyek széles körét olyan ismeretekkel, készségekkel, jártasságokkal, amelyek lehetővé teszik a problémák kivédését.
- Az általános prevenció értelmében az egész populáció veszélyeztetettnek tekinthető, a veszélyeztetettség mértéke azonban igen eltérő lehet. Ebbe a kategóriába sorolhatóak például a médiakampányok.

CÉLZOTT PREVENCIÓ (SELECTIVE)

- A **célzott prevenció (selective)** a teljes populációnak csak egy sajátos módon körülhatárolt részét célozzák meg, nevezetesen azokat a személyeket, csoportokat, amelyek bizonyos sajátosságaik okán különösen veszélyeztetettnek tekinthetők (így az alkoholista szülők gyermekei, iskolából kimaradó, tanulási problémával küzdő fiatalok).
- A veszélyeztetett csoportok számos szempont alapján azonosíthatóak, történhet ez az azonosítás a biológiai, pszicho-szociális, szociális, vagy környezeti kockázati tényezők mentén - amennyiben a tudományos kutatás bizonyítottan oki kapcsolatot mutatott ki az adott tényező megléte és a probléma-viselkedés kialakulása között.
- Az egyéni szükségletek a tervezéskor nem lényegesek, a megelőzés célcsoportjai azok lesznek, akik kockázati faktorral rendelkeznek.

A JAVALLOTT PREVENCIÓ (INDICATED)

- A **javallott prevenció (indicated)** olyan beavatkozásokat és programokat jelöl, amelyek függőnek nem minősülő, de annak korai jeleit mutató személyek viselkedését szeretnék a kívánatos iránynak megfelelően befolyásolni.
- Ezek a programok tehát elsősorban az egyén szintjén, egyénre szabott módon kezdeményezik a beavatkozásokat.
- Céljuk minden olyan viselkedészavar befolyásolása, amely vélhetőleg kapcsolódik, vagy elvezet a szerhasználó életút kialakulásához.
- Az ilyen programok különösen alkalmasak az olyan fiatalokkal való foglalkozás során, akik már összeütközésbe kerültek az igazságszolgáltatás intézményrendszerével, ide sorolhatók az elterelés intézményrendszerén belül nyújtható szolgáltatások, beavatkozások is.

A DROGPREVENCIÓ SZÍNTEREI

A stratégia a következő szintereket nevesíti:

- család;
- iskola (nevelési-oktatási intézmény);
- munkahely;
- a szabadidő-eltöltés szinterei;
- internet és más médiumok;
- gyermekvédelmi intézményrendszer;
- büntető-igazságszolgáltatás intézményei;
- szinterek és célcsoport-orientáció mentén nem besorolható, további céltételezések.

A DROGPREVENCIO CÉLJAI

- a drogot első alkalommal kipróbálók átlagéletkorának csökkenését visszafordítani;
- a fiatalok számára ne legyen kulturálisan elfogadott a droghasználat, szükséges tudatosítani, hogy a társadalom túlnyomó többsége nem használ drogokat;
- váljon vonzóvá az egészséges, drogmentes életmód;
- működő egészségfejlesztő, drogprevenciót tartalmazó programok létrehozása mindazon színtereken, ahol a fiatalok felnőnek (család, közoktatás, felsőoktatás, kiegészítő oktatási rendszerek, szabadidős tevékenységek, sport, egyházi élet)
- az egészségfejlesztő programok és a drogprevenció fedjék le a magyar ifjúság minél szélesebb körét, különösen ott, ahol különösen nagy szerepe van: a közoktatásban és a felsőoktatásban résztvevők, az iskolából kimaradtak, a munkanélküli fiatalok, más pszichoszociális okból veszélyeztetettek körében;
- fokozódjék a fiatalok tudása droghasználatból következő negatív hatásokról
- a hosszú távú prevenció, egészségfejlesztés hangsúlyát a készségfejlesztésre kell helyezni;

PREVENCIÓS IRÁNYZATOK

„A droghasználat megelőzése egy proaktív, többirányú, közösségi alapon szerveződő, több szektor együttműködését igénylő, kulturálisan érzékeny tevékenység, melynek célja az egyének, a családok és a helyi közösségek alkalmassá tétele az életesemények nyomán keletkező kihívásokkal való megküzdésben. A prevenciós folyamat tehát olyan körülmények létrejöttét támogatja, melyek eredményeképpen az érintettek testi, lelki, fizikai jólléte fokozódik, számukra egy biztonságos, egészséges életvitel gyakorlása válik lehetővé” (Nemzeti Stratégia, 2009).

PREVENCIÓS IRÁNYZATOK

- *„A megelőzés szemléleti kerete a drogprevenció területén nemzetközileg elfogadott, bizonyítékon alapuló elvek mentén került kialakításra. Hangsúlyozza többek között a közösségi erőforrások kiaknázását, az integrált megközelítések alkalmazását, a készségfejlesztést és innovatív technikák alkalmazását, az alternatívák nyújtását és a korai kezelésbevételt. Az új stratégia is a különböző szinterek vonatkozásában fogalmazza meg célkitűzéseit, az egyes szintereken azonban elkülönülnek az általános, célzott és javallott prevencióval kapcsolatos célkitűzések.” (EMCDDA, 2010. 6.)*

PREVENCIÓS IRÁNYZATOK

A Stratégia alapvetően a következő prevenciós irányzatokat sorolja fel:

- Információ-közlés
- Érzelmi nevelés
- Társas hatás modell
- Drog alternatívák
- Integrált megközelítés

PREVENCIÓS IRÁNYZATOK- INFORMÁCIÓKÖZLÉS

- a drogokkal kapcsolatos ténybeli információközlés
- negatív hatás bemutatása: elrettentés, félelemkeltés
- információ átadója lehet előadó, pedagógus, vagy a média
- hatásvizsgálatok szerint nem hatékony ez a módszer
- a hatékonyság hiányának okai: veszély eltúlzása
hiteltelenné teszi a közlőt, fiatalok kockázatkeresése
- egyes esetekben fokozhatja a drogok kipróbálására irányuló kíváncsiságot
- az információ hitelességét növelheti egy rendőr vagy volt drogos

PREVENCIÓS IRÁNYZATOK-ÉRZELMI NEVELÉS

- hangsúly nem a tudás növelésén, inkább a személyiség és a szociális készségek fejlesztése a fő
- érzelmi nevelés, döntéshozás, érdekérvényesítő képesség, kommunikáció fejlesztése
- fő színtere a csoport, módszere a csoportfoglalkozás
- a mérések szerint nem túl hatékony, és speciálisan képzett szakemberre van szükség hozzá

PREVENCIÓS IRÁNYZATOK-TÁRSAS HATÁS MODELL

- az előző módszerek hiányosságai hívták életre
- kiindulási alapja, hogy a drogozás egy tanult viselkedésmód
- társas immunizáció: a fiatalokat drogellenes üzenetekkel való "beoltása"
- nemet mondás: elutasítás képességének fejlesztése
- viszonylag hatékony, de csak egy bizonyos ideig (néhány év)

PREVENCIÓS IRÁNYZATOK- DROG ALTERNATÍVÁK

- fiatalok pszichológiai szükségleteinek kielégítése a társadalom számára elfogadható módon
- természetes kockázatkeresés sporttal vagy közösségi tevékenységekkel
- a pszichológiai elmélyülésre alkalmas tevékenységek: a művészet, az értékteremtés
- a módszer csak akkor hatékony, ha egyénre szabott, ezért költséges lehet

PREVENCIÓS IRÁNYZATOK- INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSEK

- az előző módszereket összehangoltan használja
- átfedést mutat az egészségfejlesztés komplex programjával
- ez a módszer a leghatékonyabb a szakirodalom szerint

DROGPREVENCÍÓS IRÁNYZATOK- INFORMÁCIÓNYÚJTÓ PROGRAMOK

- ténybeli információk
- félelemkeltő stratégiák
- A programok háttérében legtöbbször az a megközelítés áll, hogy ha a serdülők megfelelő információkkal rendelkeznek a drogokról, akkor úgy döntenek, hogy nem használják azokat.
- nem hatékonyak

DROGPREVENCÍÓS IRÁNYZATOK- ÉRZELMI NEVELÉS/FEJLESZTÉS FELŐLI MEGKÖZELÍTÉSEK

- a drogokról a hangsúly a fiatalok pszicho-szociális igényeire tevődött át
- a fiatalok bizonyos jellemzőkkel rendelkeznek, melyek a droghasználat tekintetében veszélyeztetetté teszi őket
- A megoldás az érzelmi nevelés, fejlesztés.
- az egyéni és a szociális fejlődést állította előtérbe, melynek eredményeképp a fiatalok legyőzhetik a drogok iránti igényüket, illetve ki- vagy tovább fejleszthetnek olyan készségeket, tulajdonságokat, melyek megtartják őket a drogmentes életvitelben.
- a magas fokú önértékelés, a belátás képessége, az asszertivitás
- a droghasználatra gyakorolt hatásuk csekély vagy nulla volt
- a programok nemcsak eredménytelenek, de költségesek is voltak

DROGPREVENCÍÓS IRÁNYZATOK- TÁRSAS HATÁS FELŐLI MEGKÖZELÍTÉSEK

- az előzők eredménytelensége hívta életre
- Az eredményességvizsgálatok szerint, melyek elsősorban a cigarettázásra terjedtek ki, a programok hatékonyak. Egyes vizsgálatokban a dohányzás 30-50%-kal csökkent a kontrollcsoporttal összehasonlítva
- A követéses vizsgálatok tanúsága szerint az eredmények még 3 év után is megfigyelhetők voltak. A hosszabb követéses vizsgálatok azonban arról árulkodtak, hogy a hatás idővel „kimosódik” a prevencióban részt vett populáció tagjaiból
- Kifejlesztésükben nagyobb szerepet kapott a szociálpszichológia:
 - a feltevés szerint a serdülőkori droghasználat kialakulásában döntő szerepe van a társas – elsősorban a kortárs és a média – hatásoknak.
 - Ennek megfelelően a prevenció egyfajta „beoltás”, immunizálás e hatásokkal szemben,
 - másrészt az ellenállási készségek fejlesztése és a normatív elvárások (tehát az, hogy mindenki drogozik”, vagy hogy „a fiatalok többsége drogozik”) megváltoztatása.

DROGPREVENCÍÓS IRÁNYZATOK- INTEGRÁLT SZOCIÁLIS HATÁST/KOMPETENCIÁT NÖVELŐ MEGKÖZELÍTÉSEK

- Kiindulópont: a fiatalok azért kezdenek legális vagy illegális drogokat használni, mert ebben az irányban befolyásolják őket (kortársaik vagy a média), illetve hiányoznak azok a készségeik, melyekkel ellent tudnának állni a droghasználatnak
- nagyobb hangsúlyt fektetnek a készségfejlesztésre, illetve az intraperszonális (saját belső, személyiségen belüli) kompetencia (illetékesség) fejlesztésére.
- Felteszik továbbá, hogy a droghasználat kialakulása nem egyetlen tényező függvénye, és fordítva, a személyiségfejlődésben szerepet játszó tényezők segítségével nemcsak a droghasználat terén érhetünk el kedvező eredményeket.
- A kutatások szerint az átfogó, a nem egy-egy tényezőt megcélzó prevenciós programok az igazán hatékonyak.
- Tehát az általános és a specifikus személyes és társas készségeket kell fejleszteni, és ez a fejlesztés gyakorlati tréning-elemeket is tartalmaz.

A PREVENCIÓS PROGRAMOK HATÉKONYSÁGA

- A prevenciós programok hatékonysága nagyban függ az interaktivitástól.
- Megállapították, hogy egy program annál hatékonyabb, minél interaktívabb. Itt a diákok aktív részesei a programnak, a frontális munka helyett pedig a pedagógus bevonja a gyerekeket a gyakorlatokba, szerepjátékokba.
- Itt a pedagógus nem csak tanít, hanem nevel is és maga is szerep-modellé válik.
- Az interaktív foglalkozások során kerül előtérbe
 - a készségfejlesztés,
 - a döntéshozás,
 - problémamegoldás,
 - a stressz-kezelés.

EGÉSZSÉGNEVELÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS, MINT A HATÉKONY DROGPREVENCIO ESZKÖZE

”

- Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely módot ad az embereknek, közösségeknek, egészségük fokozottabb kézben tartására és tökéletesítésére.
- A teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy megfogalmazza és megvalósítsa vágyait, kielégítse szükségleteit, és környezetével változzék vagy alkalmazkodjon ahhoz.
- Az egészséget tehát, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig mint életcélként kell értelmezni.
- Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés következésképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége.,,

(Ottawai Charta, 1986)

A MENTÁLIS EGÉSZSÉGET BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK MACDONALD ÉS O'HARA (1998) MODELLJE NYOMÁN

A mentális egészséget építő tényezők	A mentális egészséget romboló tényezők
<p>Minőségi környezet:</p> <ul style="list-style-type: none">• Jó lakókörnyezet és közlekedés.• Esztétikus és kezelhető környezet és kilátás.• A természet közelsége.• Biztonságos környezet.	<p>Deprivált környezet:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kedvezőtlen, nem kielégítő lakhatási lehetőségek.• Kevés vagy egyáltalán nincs biztonságos játszótér.• A környezet erőszakos és nem biztonságos.• A tömegközlekedés szegényes.• Szegénység és eladósodás
<p>Önértékelés:</p> <ul style="list-style-type: none">• Saját értékességünkkel és fontosságunkkal kapcsolatos hiedelem, ami a személyes kompetencia és a siker átéléséhez vezet.	<p>Érzelmi abúzus:</p> <ul style="list-style-type: none">• Az önértékelés aláásása közvetlen fizikai vagy szexuális abúzus miatt, vagy közvetve, folyamatos kritika, az egyéniség és a személy fontosságának tagadása révén.• Ez rendszerint a szülők, kortársak, tanárok, partnerek és a főnökök hatalmukkal való visszaélése következtében áll elő.

A MENTÁLIS EGÉSZSÉGET BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK MACDONALD ÉS O'HARA (1998) MODELLJE NYOMÁN

A mentális egészséget építő tényezők	A mentális egészséget romboló tényezők
<p><i>Érzelmi feldolgozás:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Saját érzelmeink ismerete és elfogadása.• Megfelelő érzelmi szótár használata.• Érzelmi intelligencia.	<p><i>Érzelmi közöny:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Az érzelmi élet személyes vagy intézményes negligálása.
<p><i>Önmenedzselési és megküzdési készségek:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Asszertivitási készségek.• Stresszkezelési készségek.• Problémamegoldási készségek.• Társas problémamegoldási készségek.	<p><i>Stressz:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• A stressz az életünk alapvető része, ugyanakkor szélsőséges mértékben a mentális egészséget veszélyezteti

A MENTÁLIS EGÉSZSÉGET BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK MACDONALD ÉS O'HARA (1998) MODELLJE NYOMÁN

A mentális egészséget építő tényezők	A mentális egészséget romboló tényezők
<p><i>Társas részvétel:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Kölcsönösen kielégítő társas kapcsolatok megléte, a társas integráció gazdagítja a mindennapi életet.• A társas támasz fontos egészségvédő hatású.• A társadalomban való aktív részvétel• elősegíti a felelősségvállalást.	<p><i>Társas kirekesztés:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Az elmagányosodás és a társas kirekesztés a mentális egészséget komolyan veszélyezteti.

A POZITÍV MENTÁLIS EGÉSZSÉG

- A pozitív mentális egészség hangsúlyozása azoknak a **pszichológiai és társas erőforrásoknak** a fejlesztését emeli ki, amelyek *hozzájárulnak a stresszel való megküzdéshez, a jobb alkalmazkodáshoz, a produktívashoz, a személyes és társadalmi jólléthez, összességében a személyek optimális működéséhez.*
- A pozitív mentális egészség fejlesztése szoros kapcsolatban áll a pozitív pszichológiai mozgalommal.
- A pozitív pszichológia a pozitív érzelmeket, a pozitív személyiségjellemzőket (az erősségek és személyes értékek és a pozitív intézményeket (iskolák, munkahely, közszolgáltatások) vizsgálják, ami elvezet a személyek, csoportok és intézmények optimális működéséhez és fejlődéséhez.

A POZITÍV MENTÁLIS EGÉSZSÉG ÖSSZETEVŐI (KEYES, 2007)

- Pozitív érzelmek
 - pozitív affektusok
 - élettél való elégedettség
- Pozitív pszichés működés
 - önfogadás
 - A személyes növekedés keresése
 - Életcélok
 - Környezeti hatóképesség
 - Autonómia
 - Pozitív kapcsolatok másokkal
- Pozitív társas funkcionálás
 - Mások elfogadása
 - Társas kapcsolatok kialakítása
 - Hozzájárulás a közösség és mások jóllétéhez
 - Érdeklődés a társadalmi és a közösségi élet iránt
 - Társas integráció

PREVENCIÓS PROGRAMOK

MAGYARORSZÁGON-DADA PROGRAM

- A Magyar Rendőrség általános iskolai ifjúságvédelmi, bűnmegelőzési programja.
- A DADA mozaikszó, amelyben a betűk jelentése: Dohányzás-Alkohol-Drog-AIDS.
- A betűk sorrendje, a fogalmak egymásutániséga nem véletlenszerű: követni igyekszik a fiatalok próbálkozásait és az ezek következtében jelentkező veszélyeket.
- A Programot kizárólag rendőr oktathatja, mert ő olyan elsődleges, hiteles ismeretekkel áll a tanulók elé, amelyeknek sem a pedagógusok, sem a szülők nincsenek birtokában.
- A DADA célja, hogy a gyermekek mindenkor felismerjék a veszélyhelyzeteket, meg tudják különböztetni a pozitív és a negatív befolyásolásokat.
- Ki tudják számítani döntéseik, cselekedeteik következményét, eredményét.
- Legyenek képesek nemet mondani még a kortársaiktól érkező csábításnak, kínálásnak is, konfliktushelyzeteiket úgy oldják meg, hogy ne érezzék vesztesnek magukat.

PREVENCIÓS PROGRAMOK

MAGYARORSZÁGON- ELLEN-SZER PROGRAM

- A Magyar Rendőrség biztonságra nevelő középiskolai programja, célzottan a 10. és 11. évfolyamos fiatalok számára.
- A program arra vállalkozik, hogy a kamaszkor kritikus időszakában mellé áll a fiataloknak és hasznos ismeretekkel, tanácsokkal segíti őket az eligazodásban, abban, hogy ne váljanak veszteseivé ennek a korszaknak.
- A Program alaptétele, hogy emelje a fiatalok biztonságát a legsúlyosabb devianciák, a bűnözéssel és a szerfogyasztással szemben.
- Tudatosítsa bennük, hogy a bűncselekményekkel szemben fel lehet és kell lépni, ne tűrjék el, hogy áldozat válják belőlük, kérjenek segítséget, illetve áldozattá válásuk elkerülése érdekében alkalmazzák az oktatás során megismert technikákat
- NAT kompatibilis

PREVENCIÓS PROGRAMOK MAGYARORSZÁGON- DROGPREVENCIÓS ÖSSZEKÖTŐ TISZTI HÁLÓZAT

- A fiatalok kábítószer-fogyasztásának visszaszorítása érdekében a rendőrség 2014 szeptemberében új drogprevenációs programot indított „A szülők és a családtagok a rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” címmel.
- A kezdeményezés keretein belül a rendőrség kiemelten számít a szülők együttműködésére.
- A program célja, hogy a 12-18 éves gyermekeket nevelő szülők, családtagjaik közvetlen tájékoztatást kapjanak a kábítószer-fogyasztás kockázatairól, büntetőjogi következményeiről.
- A kezdeményezés a szülők megelőzésben betöltött szerepét hangsúlyozza: a társas kohézió és a családi kapcsolatok megerősítése segítséget jelenthet a kortársak befolyásolásával és az iskolában szerzett kudarcélményekkel szemben.

PREVENCIÓS PROGRAMOK MAGYARORSZÁGON- VOLTEGYSZER- MOBILIZÁLT DROGPREVENCIÓ

- A Nyírő Gyula Kórház Országos Pszichiátriai és Addiktológiai Intézet Drogambulanciája és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Kreatív Technológia Laborja közös, VoltEgySzer névre hallgató projektjük keretein belül nemzetközi viszonylatban is egyedülálló, fiatalokat és szüleiket célzó, drogprevenciós mobil applikációt illetve honlapot fejlesztett, mely újszerűen, többek között animált képregényes formában hívja fel a figyelmet a megelőzés fontosságára.
- A projekt célja olyan mobil alkalmazás, illetve honlap fejlesztése volt, ami vonzó a tizenévesek számára és hatékonyan mozdítja elő a prevenciót, illetve ami a szülőknek is gyakorlati tanácsokkal szolgál, hogy hol és milyen szakemberek és civil segítők érhetőek el.
- Az applikáció hat különböző aspektusból közelít a témához, hat különböző módszerrel igyekszik megszólítani a fiatalokat: interaktív képregénnyel, kvízzel, a pszichoaktív szerek és elváltozások bemutatásával, szerepjátékkal, valamint a segélynyújtó helyek ismertetésével.
- A mobil alkalmazás egyesíti a weben szokásos ismeretnyújtást és a számítógépes játék élményét.
- A hagyományos, személyes kapcsolaton alapuló iskolai prevenciós programokhoz képest az applikáció nagy előnye, hogy nem csupán egy-egy alkalommal, hanem bárhol és bármikor képes a serdülők számára "párbeszédet" biztosítani és az adott helyzetben releváns visszajelzéseket adni.
- Az alkalmazott műfajok - animált képregény és szerepjáték - eleve vonzóak a fiatalabb korosztály számára. Ezen felül a mobil applikáció anonimitást biztosít a használói számára.

PREVENCIÓS PROGRAMOK MAGYARORSZÁGON- TUDATTÖRŐ- DROGPREVENCIÓS SZABADULÓSZOBA

- 2017 decemberében Drogprevenciós szabadulószoza nyílt a Nyíró Gyula Kórház és a XIII. kerületi Prevenációs Központ együttműködésének eredményeként a világon elsőként.
- A szabadulószoza a közönség számára ingyenesen látogatható, csak regisztrálni szükséges hozzá.
- A szabadulószoza sztorija: A történetben a játékosoknak egy elhanyagolt terhességből született, szétesett családban, magányosan felnövő drogfüggő életútját kell végig követniük.
- Közben megismerik a különféle kábítószereket, azok veszélyeit, és a függőségből való gyógyulás nehézkes folyamatát is.
- Logikai és kooperatív feladatok segítségével juthat a résztvevő közelebb a végső megoldáshoz.
- Az interaktív, játékos módszerekkel felépített prevenciós programot kimondottan középiskolásoknak szánják a készítőik.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI  2020



MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE